

տարակներով տաճարի մը առջեւ: Թղթ. 86ր Մարկոս նոյնպէս բազմած, առնթեր առիւծ մը թաթերուն մէջ աւետարանը, գմբեթագարդ և կրկին աշտարակներով շէնքի մը առջեւ: Թղթ. 135ր Ղուկաս նստած թեւաւոր ցուլի մը քով, որ աւետարանը կը սեղմէ գեղեցկաշէն սինագարդ տաճարի մը ստորոտը. Թղթ. 218ր Յովհաննէս ալէգարդ ծերունի աւետարանիչ՝ աջով կը գրկէ աւետարանը և ձախով կը մատնանշէ իւր քով նստած երիտասարդ Պրոխորոնի: Գառարկի Թղթ. 276-7. - Ժամանակ ՌձԻ=1671. - Գրիչ և Ծաղկոյ Մարկոս վարպետ. - Տեղի կոստանդինուպոլիս, ի խնդրոյ վանեցի խօջայ Պողոսին. - Յիշատակագրութիւնը Թղթ. 275ա-բ. «Փառք ամենասուրբ Երրորդութեանն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ աստուծոյ»: Արդ գրեցաւ և ծաղկեցաւ սուրբ աւետարանս ի քաղաքն կոստանդինուպոլիս, ձեռամբ մեղապարտ մարկոս վարպետի, ի հայրապետութեան սուրբ Էջմիածնայ տեան յակոբ կաթողիկոսի, ի փաթիշահութեան սուլթան մահմադին. ի խնդրոյ վանեցի խօջայ պողոսին. քանզի արար լաւ բարութիւն և ստացաւ զսուրբ աւետարանս ԲՃ զոչի ի հալալ և արդար վստասկոյ իւրոց և ետ ածաթել և եղ ի զուռն սուրբ վարդան զօրավարին յիշատակ բացի հոգւոյ իւրոյ և ծնողացն հօրն զրիգորին մօրն աղասուն, և իւր եղբարցն սահակուն պետրոսին սաֆարին աստուածատուրին, հօրեղբարցն սարգսին մինասին էնիթին. կողակցոյն խաթունաղին, որդւոյն սաֆարին, մեծ պապուն դամոնին և մեծ մամուն ջան սուլթանին. քերցն հոփսիմին էլին ուսթիանին և իւր կողակցին մարգարտին. որք հանդիպիք սմա, կարդալով և կամ տեսնելով, յիշեցէք և աստուած ողորմի ասացէք խօջայ պողոսին և իւր օրհնեալ եղբարցն և ծնողացն և ազգականացն և աստուած զձեզ յիշէ յաւուրն դատաստանին ամէն: Եւ արդ գրեցաւ սուրբ աւետարանս ի թվականութեանս հայոց ո. ճ. և ի. ամին ի խնդրոյ վանեցի խօջայ պողոսին»:

Երկրորդ Աւետարանը՝ Թիւ 1988, ունի Թոշոք 310. - Մեծութիւն 15.5 X 11. - Գրոշրիւն երկսին, իւրաքանչիւրը 10 X 3. - Տողք 23. - Թերթք 23, իւրաքանչիւրը 12 թուղթ, սկիզբը 29 թուղթ և ի վերջոյ (306-310) թերթաթիւ չունին. - Նիւթ մագաղաթ սպիտակ փայլուն. - Կազմ փայտեայ կաշեպատ, զարդարուն, կեղրոնը գծաւոր խաչով, մերկացած հաւանօրէն

արծաթեայ գամերէն կամ զարդերէն, որոնց հետքերը կամ ծակերը մնացած են կաշիին վրայ. - Մագաղաթեայ պահպանակի տեղ կը ծառայեն սկիզբը և վերջը դատարկ երեք մագաղաթ թերթեր, - Հանգամանք շատ լաւ պահուած: Գիրք ողորգիր կանոնաւոր և մաքուր. - Զարդագիրք բազմաթիւ, ամէն գլուխներու սկիզբը երկգոյն թուշնագիր. չքեղ են Աւետարաններու սկիզբը եղող մեծ զարդագիրները, որոնց առաջին գիրը աւետարանին կենդանակերպէն աւանուած է. - Խորագիրք և սկզբնատառք ամէն համարի՝ ոսկետառ, ինչպէս որ ամէն գլխու առաջին տողը՝ ոսկի, և երկրորդը՝ կարմրագոյն. իսկ աւետարաններու սկիզբը առաջին տողը՝ զարդագիր, միւսները կարմիր և մանուշակ գլխագիր: Լուսանցքի վրայ գլուխներու բաժանումները սեւ և մաս մ'ալ ոսկետառ շրջանակի մէջ աւանուած. լուսանցքի ներքեւ համաբարբառ տեղերու տախտակները՝ սեւագոյն. - Խորանք երկու գոյնով կարմիր և մանուշակ, շատ յաջող. - Կխախտը լուսնի համեմատական աղիւսակներով, սիններով և լուսանցագրերով, ի մասնաւորի սիրամարգեր, վիշապներ, կապիկներ և պէսպէս թուշնագրեր, վիշապներ, կապիկներ և պէսպէս թուշնագրեր, ճաշակով տեղաւորուած են. - Նիւթը բազմագոյն ու տասնըվեց են, բացի չորս աւետարանիչներու պատկերներէն. այսինքն՝ 1. Աւետումն. Ս. Կուսին: 2. Երկրպագութիւն մոգերու: 3. Յիսուս մանուկ՝ Ծերունի Սիմէոնի գիրկը: 4. Մկրտութիւն: 5. Յիսուս ի Թափոր՝ Մովսէսի և Եղիայի հետ երեք աշակերտներով: 6. Ս. Ղազարու յարութիւն: 7. Մուտք Քրիստոսի յերուսաղէմ: 8. Վերջին ընթրիք: 9. Ոտնուայ առաքեալներու: 10. Համբոյր Յուդայի: 11. Յիսուս խաչաբարձ դէպի Գողգոթայ: 12. Խաչելութիւն Յիսուսի: 13. Յարութիւն Յիսուսի: 14. Համբարձումն: 15. Գալուստ Հոգւոյն: 16. Վերջին դատաստան: - Ժամանակ անյայտ, չունենալով յիշատակարան. Գրիչ և Ծաղկոյ ու Տեղի և Տէր անյայտ*:

Հ. ՔԵՐՈՎԵՒՆՆ Վ. ԶՐԱՔԵԱՆ

* Տե՛ր Իսպէնեան ասկէ առաջ ալ, 1948ին, բերած ու նուիրած է մանրանկարներով ճոխ ուրիշ Աւետարան մ'ալ Թ. 1977, գրուած 1704ին Եգեկիէէ զպիւրէ ի գիւղաքաղաքի Պաղճա Սարայ: Միաբանութիւնն Բագմալիպի միջոցով իր ջերմ շնորհակալութիւնը կը յայտնէ իրեն, որ հին ձեռագիրները մի առ մի ազատելով կը բերէ ապահովել Մատենադարանիս մէջ:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԵՒ ՓԱՐՏԵՐ ՄԻԹԱՐ ԱՐԲԱՀՕՐ ՄԱՀՈՒՍՆ Բ. ԴԱՐԱԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

IL SEGRETARIO GENERALE
DELLA PRESIDENZA DELLA REPUBBLICA

Roma, 9 Agosto 1950.

Reverendissimo Padre Abate,

Il Presidente della Repubblica ha preso visione della Sua lettera del 3 agosto recante la notizia della solenne commemorazione indetta dalla Congregazione dei Padri Armeni Mechitaristi di Venezia nella ricorrenza del bicentenario dell'Abate Fondatore.

Il Presidente, nel rendere vive grazie per la cortese comunicazione, tiene a far giungere a Vostra Paternità Reverendissima ed a tutti i Reverendi Padri Mechitaristi il suo memore saluto.

Il Presidente desidera altresì esprimere ogni migliore augurio per il felice proseguimento della missione religiosa e civile cui la Congregazione intende nel solco della sua benemerita tradizione e nello spirito di amicizia con il nostro Paese.

Mi valgo con piacere della circostanza per pregarLa di accogliere, Reverendissimo Padre Abate, anche gli atti del mio deferente ossequio

Dev.mo

FERDINANDO CARBONE

Rev.mo Padre SERAPIONE ULUHOGIAN
Abate Generale dei Padri Armeni Mechitaristi
Isola di S. Lazzaro degli Armeni
Venezia

Bologna, 10 Agosto 1950.

Rev.mo Abbate
dei Mechitaristi di S. Lazzaro - Venezia

La ringrazio vivamente della segnalazione del loro triduo Centenario con la partecipazione dell'Em.mo Confratello Agagianian.

Ben volentieri farei anch'io una desiderata e doverosa visita di restituzione, ma non potrei che l'8 od il 9, impegnato come sono il 10 in Diocesi.

Qualora andassero bene detti giorni voglia segnalarmi quale contributo potrei dare io allo svolgimento delle S. Cerimonie.

Io poi attendo l'assistenza Sua e di codesta Sua Religiosa comunità alle Solennità Centenarie di S. Petronio e precisamente per lo svolgimento del Pontificale dell'Em.mo Agagianian, 1° ottobre p. v., in S. Petronio, come già Le avranno segnalato da Roma, avendone pregato, per praticità di fatto, l'Ecc.mo Kedigian.

Don Giuseppe Kaftangian mi ha segnalato già il gruppo da Roma di 12 persone circa. Ella dovrebbe dirmi del gruppo da Venezia, desiderando averli tutti meco alla Villa Seminario, meno inadatta per la circostanza, che nel 1948.

In attesa di Suo riscontro, ringrazio e benedico di cuore.

Aff.mo in C. J.

G. B. Card. Arcivescovo
NASALLI ROCCA

CURIA ARCIVESCOVILE DI MILANO

Milano, 5 Settembre 1950

Reverendissimo P. Abbate Generale,

Sono umilmente grato del suo gentile invito; ma mi giunge troppo tardi, quando già da un mese la popolazione di S. Giuliano Milanese attende la S. Visita Pastorale per il giorno 10 Settembre, domenica.

Ben volentieri avrei anche ossequiato l'Eminentissimo Card. Patriarca di Cilicia.

Non mi resta che di unirmi a tutti loro nella preghiera.

Con vera devozione, Le bacio le mani, professandomele in G. C.

devotissimo servo

✠ I. Card. SCHUSTER

AMBASSADE
DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
EN ITALIE

Rome, le 12 Septembre 1950.

Monseigneur,

A mon retour à Rome j'ai trouvé votre lettre du 1er septembre par laquelle vous vouliez bien m'inviter aux cérémonies qui ont eu lieu à Venise pour commémorer le bicentenaire de la mort du Vénérable Abbé Mékhitar.

Je vous remercie très vivement de l'aimable attention que vous avez eue de m'adresser cette invitation et je regrette que des engagements pris au préalable ne m'eussent pas permis de m'y rendre.

Notre Consul à Venise, M. Winckler, chargé de représenter le Gouvernement français à cette belle manifestation vous a dit sans doute toute l'admiration que notre pays ressent pour l'œuvre que vous poursuivez. Croyez que pour ma part, je me suis joint par la pensée aux cérémonies de Venise et qu'à l'occasion de ce bicentenaire j'ai formé pour l'institution que vous dirigez les vœux les plus sincères.

Veuillez agréer, Monseigneur, les assurances de ma considération très distinguée.

Monseigneur OULOUHODJIAN
Monastère des Pères Mékhitaristes
Ile Saint-Lazare - Venise

FOUQUES-DUPARC

LÉGATION DU LIBAN
EN ITALIE

Rome, le 6 Septembre 1950.

Monseigneur,

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre aimable invitation à la séance de clôture de la célébration du second centenaire de la mort du Vénérable MEKHITAR et vous en exprime mes remerciements.

Je regrette d'être dans l'impossibilité de pouvoir me rendre à Venise le 10 Septembre

courant pour y assister, mais je tiens à vous exprimer, à cette occasion, la part que je prends d'ici bien sincèrement à cette célébration.

Veuillez agréer, Monseigneur, les assurances de ma très haute considération.

Le Chargé d'Affaires a. i.

M. PANNA

S. E. Monseigneur

SERAPIONE Dr. ULUHOGLIAN

Abate Generale della Congregazione Mechitarista
Venise

LÉGATION DU LIBAN
PRÈS LE SAINT-SIÈGE

Rome, le 4 Septembre 1950.

Monsieur le Président,

J'ai l'honneur d'accuser réception de l'aimable invitation que vous avez bien voulu me faire tenir pour assister aux cérémonies du bicentenaire de la mort du Vénérable Abbé Mékhitar, qui auront lieu du 8 au 10 septembre à Venise.

J'aurais été très heureux de pouvoir participer à ces cérémonies commémoratives en l'honneur du Religieux qui sous le nom de Consolateur s'est efforcé de faire revivre et progresser les éléments d'une culture nationale du plus haut intérêt. La foi et l'ardeur de Mékhitar demeurent un exemple toujours vivant à suivre. Son double but: servir Dieu d'abord, sa Patrie ensuite, constitue une devise à méditer et à appliquer en un siècle où les barrières de toutes sortes s'opposent au libre contact des cultures et à l'interpénétration des civilisations.

Les occupations qui m'interdisent d'aller à Venise évoquer avec vous le souvenir de votre glorieux Fondateur ne peuvent en aucun cas, Monsieur le Président, m'empêcher de vous dire toute mon admiration pour l'œuvre culturelle et pédagogique de l'Abbé Mékhitar.

Je vous serais obligé d'exprimer les félicitations et les vœux que je forme en ce jour au Révérend Père Abbé Général et aux membres de la Congrégation Mékhitariste, et je vous prie de vouloir bien agréer vous-même, Monsieur le Président, les assurances de ma considération la plus distinguée.

HARFOUCHE
Ministre du Liban
près le Saint-Siège

Monsieur le Président du Comité du
Bicentenaire de la mort du Vénérable
Abbé Mékhitar - Venise

IL PRINCIPE ARCIVESCOVO
di
GORIZIA

Gorizia, 3 Settembre 1950

Reverendissimo Padre Abbate Generale,

Ho ricevuto ieri il Suo gentile biglietto che accompagnava la trasmissione di una circolare a stampa nella quale ho letto le belle manifestazioni di Fede e di pietà che avranno luogo in cotesto ven. Monastero per il bicentenario della morte del Fondatore dell'Ordine Mechitarista.

Avrei voluto, invece di questa semplice adesione scritta che dò con tutto il cuore, esser presente di persona almeno a qualche cerimonia, ma mi è impossibile e perciò devo

1950

limitarmi ad assicurare che in quei giorni mi unirò col pensiero e con la preghiera ai cari Armeni di Venezia.

Voglia ricordarmi a Sua Eminenza il Signor Cardinale Patriarca, a cui in ispirito bacio la S. Porpora con profonda venerazione, ed ai Suoi buoni Monaci.

Invocando da Dio ogni benedizione sulla Congregazione approfizzo di questa bella circostanza per rinnovare a Vostra Paternità Reverendissima i miei ossequi e confermarli in C. J. della P. V. Reverendissima

Devotissimo

Mons. CARLO MARGOTTI

Principe Arcivescovo
di Gorizia

L'ARCIVESCOVO DI SPOLETO

Spoleto, 16 Settembre 1950

Eccellenza Reverendissima,

Ho ricevuto il graditissimo invito per le Feste che Cotesta Rev.ma e benemerita Congregazione ha celebrato nei giorni 8-10 del corrente mese ricordando il secondo Centenario del Ven. Servo di Dio Abate Mechitar.

Dispiacente di non aver potuto intervenire alla solenne celebrazione, e sempre grato per la gentilissima ospitalità ricevuta nel loro caro e glorioso Monastero in due date memorande della mia vita di apostolato, con preghiera di ricordarmi a tutta la Rev.ma Comunità coi migliori saluti e la più larga benedizione, mi professo distintamente di Vostra Eccellenza Reverendissima

Dev.mo

F. RAFFAELE RADOSSI

Arcivescovo di Spoleto

IL VESCOVO DI PADOVA

Padova, 6 Settembre 1950

Reverendissimo Padre Abate,

Partecipo spiritualmente alle feste commemorative della morte del Ven. Abate Mechitar. Questa eccelsa figura di Apostolo del popolo armeno, Fondatore di una fiorente Congregazione monastica, merita davvero il tributo del nostro pensiero riconoscente e l'omaggio di una fervida imitazione sulla scia luminosa dei suoi santi esempi.

Cordialmente unito al giubilo di tutti i figli del Ven. Mechitar, nell'invocazione di celesti benedizioni per la Congregazione, mi professo

Rev. Padre
P. SERAPIONE Dr. ULUHOGIAN
Abate Generale - Venezia

di Vostra Paternità Reverendissima

dev.mo

GIROLAMO BORTIGNON, Vescovo

IL VESCOVO DI SENIGALLIA

Senigallia, 5 Settembre 1950

Reverendissimo Padre Abate Generale,

Con animo di Vescovo e di Veneziano do la mia cordiale ed ampia adesione alle solenni celebrazioni che si compiono in questi giorni in San Lazzaro di Venezia in onore del Venerato Fondatore Abate Mechitar nel secondo centenario della Sua pia morte.

1950

Նոյեմբեր - Դեկտեմբեր

283

La Congregazione Mechitarista da Lui fondata è tanto benemerita anche in Venezia per l'alto spirito religioso, per la educazione dei giovani nel Collegio Moorat-Raphaël per il Cenacolo di Cultura religiosa ed umana nella nostalgica Isola di San Lazzaro.

Partecipo quindi in ispirito alla gioia dei Venerandi Padri, a cui sono legato da antico affetto e cordiale amicizia, fin dal tempo che ero a Venezia.

Auguro di cuore che l'inizio del nuovo centenario sia presagio di nuove fortune alla cara Congregazione a gloria di Dio e della sua Santa Chiesa, a bene e prosperità del popolo Armeno.

Benedicendo di cuore, mi confermo di Lei

devotissimo in Cristo Signore

UMBERTO RAVETTA

Vescovo

L'ABATE DI MONTECASSINO

Montecassino, 7 Settembre 1950

Reverendissimo Padre Abate,

Con tutto il cuore aderisco alle solenni celebrazioni pel secondo centenario della morte del Ven. Abate Mechitar, che può meritatamente dirsi uno dei più magnifici vanti della storia benedettina moderna. La nuova famiglia, germogliata per opera sua dal vecchio e sempre vitalmente giovane tronco piantato a Montecassino da S. Benedetto, ha dato già in questi due secoli e promette ancora sì lieti frutti, che abbiamo veramente ragione di ringraziare il Signore e di esaltare il suo fedele e geniale operaio.

Mi associo perciò molto volentieri alla P. V. Rev.ma e a tutti quanti han promosso la solenne manifestazione giubilare in suo onore, con l'augurio fervido che il Patriarca del monachismo occidentale, fattosi in questi giorni quasi più presente e vicino a noi con l'offerirci visibili e palpabili le sue sacre ossa, benedica ed incrementi la benemerita opera dell'orientale Abate che volle farsi suo figlio.

Pregandola di ricordare sempre al Signore tutta la Casa di S. Benedetto, mi confermo

Di V. P. Rev.ma obblig.mo in X^o

ILDEFONSO

Abate di Montecassino

Փարիզ, 4 Սեպտեմբերի 1950

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՅ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԼԻՍՁՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԵՐԲՈՊԱՅԻ ԹԵՄԻՆ

Արհիպատիւ

Տ. ՍՐԱՊԻՈՆ ՎԼԴ. ՈՒԼՈՒՆՃԵԱՆ

Ընդհանուր Աբբաճայր

Միլիթարեան Միաբանութեան - Վեներաբլ

Միաբանութեանդ հիմնադիր Երանաշնորհ Միլիթար Աբբաճայր մահուան երկրորդ դարադարձի առթիւ հեռուէն կը մասնակցինք Յորհինական հանդիսութեանց, շնորհաւորութեանց և մաղթանաց ու կը բարեմաղթենք որ Զեր իմաստուն հովանաւորութեամբ Միաբանութիւնդ շարունակէ իր արդիւնաշատ ծառայութիւնները բերել ի նպաստ մեր Ազգային Մշակոյթին:

Եղբայրական սիրոյ ողջունիւ, աղօթակից

Կաթողիկոսական պատուիրակ

Երազմայի Հայոց Թեմին

ԱՐՏԱԽԱՉԴ Աբբեպոստոս

ՎԱՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ

ՉԲՄԱՌ, ԼԻԲԱՆԱՆ

Զմեռ, 7 Սեպտեմբեր 1950.

Գերազանցաբար Տէր

Տէր ՍԵՐԱՊԻՈՆ ՈՒԼՈՒԶՈՃԵԱՆ

Ընդհանուր Աբբաճայր Մխիթարեան

Մխարանութեան - Վենետիկ

Գերազանցաբար Աբբաճայր,

Մինչդեռ ազգանուէր ու բազմաբնույթ Մխարանութիւնդ, իր երջանկայիշատակ Հիմնադրին, Մխիթար Աբբաճայր մահուան երկրորդ դարադարձին նուիրուած հանդիսութիւնները կը փակէ, գոհաբանական աղօթքներով և համազգային շուքով, ներկայիս կը փութամ Զմեռան Մխարանութեան խնդակցութեանց և բարեմաղթութեանց հաւատարմքը տալ:

Մխիթարեան Մխարանութիւնը Հայ Ժողովուրդին ազգային ու կրօնական վերածնունդի ճամբուն վրայ կանգնող մեծագոյն կոթողն է: Լուսանորոգն Մխիթար ազգաշէն ճարտարապետի իր հանճարով և ի զին հերոսական զոհողութեանց, դարերու աւերիչ յորձանքին վրայ յաջողեցաւ ձգել այն հոյակապ կամուրջը, որուն վրայէն անցաւ ոսկեղարեան սերունդը, մեր անցեալ փառքերէն ոսկեղէն ճառագայթներ բերելով, փարատելու համար հայ երկնակամարին վրայ կուտակուած թանձր խաւարը, ու գերութեան թմբիրով քնացող ժողովրդի ականջին հնչեցնելու զարթոնքի շփոթը:

Որքան սաստիկ էր Մխիթարի սէրը հանդէպ իր տարաբախտ ազգին, նոյնքան և ամուր էր իր փարուժը մեր նախնեաց ուղղափառ Հաւատքին, որուն կայծերը Հայաստանի վանքերուն մէջ ի զուր փնտռելէ ետքը, աներկմիտ յարեցաւ ինչպէս իր ժամանակակից և հոգեկցորդ Արծիւեան Աբբաճամ կաթողիկոսը, Կեբայեան անասան վէմին, անոր հովանիին ներքեւ շինեց իր տունը, վստահ ըլլալով որ այդ վէմը յաւիտ պիտի պաշտպանէր զայն ապագայի փոթորիկներէն:

Զմեռան Մխարանութիւնը որ բախան ունեցաւ այս տարի տօնելու իր հիմնարկութեան երկրորդ դարադարձը և պատուելու Աբբաճամ կաթողիկոս Արծիւեանի յիշատակը, նոյն հրճուանքով կ'ողջունէ նաեւ մեծ Սեբաստացիին երջանկի մահուան երկհարիւրամեայ տարեդարձը, ու մաղթէ որ Ամենաբարին յիշելով իր Ծառային Մխիթարի հերոսական առաքելութիւնները, ներկայ Սուրբ Տարուան առթիւ օրհնէ և բարգաւաճեցնէ Մխիթարեան Մխարանութիւնը, և հաճի անոր միջոցաւ նորանոր ճառագայթներ սփռել մեր սիրելի Ազգին դժնդակ ճամբուն վրայ:

Մնամ եղբայրական ողջունիւ

Զերդ աղօթակից ՅՈՎՍԷՓ Վ. ՍԱՐՈՒԻԱՆԵԱՆ

Յ. Գ. - Զեր հրաւերը սիրով ստացայ, սակայն իմ դուր կարելի պիտի չըլլայ, Զերդ կը գրկեմ Զմեռան Մխարանութեան իբրեւ ներկայացուցիչ՝ Գեր. Գեր. Եղեարտ Վ. Գորգիքեան և Մանուէլ Վ. Բալասան:

PONTIFICIA COMMISSIONE CENTRALE

PER L'ARTE SACRA IN ITALIA

IL PRESIDENTE

Rev.mo Padre Abate,

Roma, 7 Settembre 1950.

Mio fratello Celso, Arcivescovo di Teodosia e Segretario della S. C. de Propaganda Fide, ed io prendiamo di tutto cuore viva parte alla loro gioia per le feste bicentarie di codesto illustre Monastero di S. Lazzaro, che tanta luce di sapere e tanto amore di Patria va diffondendo tra gli Armeni dispersi in tante nazioni. Io particolarmente ricordo

la bontà e gentilezza di tanti Padri, con i quali ebbi relazione di studi nei molti anni da me passati a Venezia. Facciamo tutti due gli auguri più affettuosi per l'avvenire del Monastero e della Nazione Armena, e invochiamo su di loro le più copiose benedizioni del Signore.

La preghiamo di voler gradire i nostri ossequi rispettosi e devoti.

GIOVANNI COSTANTINI

Arcivescovo di Colosse

Molto Reverendo Signore

P. SERAPIONE Dott. ULUHOGLIAN

Abate Generale della Congregazione Mechitarista

S. Lazzaro - Venezia

PONTIFICIO ISTITUTO ORIENTALE

Roma, 6 Settembre 1950.

Reverendissimo Padre Abate Generale,

Non potendo prendere parte personalmente alle celebrazioni centenarie in onore del Ven. Abate Mechitar, fondatore del Loro illustre Ordine, mi do premura di esprimere almeno in iscritto la mia piena adesione a queste festività, anche a nome del Pontificio Istituto Orientale.

La figura dell'Abate Mechitar è senza dubbio straordinaria sotto molti rispetti. La sua decisione e fermezza nel seguire la luce che gli aveva mostrato la vera Chiesa di Cristo, la sua costanza in tutte le difficoltà da qualunque parte venissero, l'ardente zelo per la riforma della vita monastica e quella del popolo fedele fanno di lui uno dei grandi apostoli che Dio eccita da tanto in tanto per il bene delle anime.

Del tutto poi singolare e notevole è l'apostolato letterario che iniziò, e che sviluppato dai suoi figli guadagnò al Suo Ordine l'ammirazione universale, dei dotti e dei non dotti, dei cattolici e dei non cattolici.

In occasione di queste celebrazioni centenarie ci uniamo intimamente a tutti i voti per il felice progresso e il continuo sviluppo dell'opera di cui il Ven. Abate Mechitar è il fondatore ed auguriamo che Dio per la potente intercessione del suo fedele servitore, che speriamo di poter venerare un giorno sugli altari, abbia pietà del popolo armeno così duramente provato e gli conceda la pace e la luce nella Chiesa cattolica.

Con i sensi di profonda osservanza ho l'onore di professarmi

della Paternità V. Rev.ma
dev.mo servitore in C.

EMILIO HERMAN S. J.

Rev. Padre Abate Generale
P. SERAPIONE ULUHOGLIAN
dell' Ordine Mechitarista - Venezia

CASA GENERALIZIA
DELL' ORDINE
DEI FRATI PREDICATORI

Roma, 9 Settembre 1950

Reverendissimo Padre Abate,

Si chiuderanno in questi giorni a Venezia le solenni celebrazioni che durante tutto un anno hanno avuto luogo per ricordare il secondo centenario della morte del venerando Abate Mechitar, fondatore della Congregazione a cui V. P. Rev.ma sapientemente presiede.

1950

Sono ben lieto di essere ancora in tempo per esprimere alla P. V. Rev.ma a nome mio e di tutto l'Ordine Domenicano - legato da speciali tradizioni alle Chiese Orientali, e sempre ardente patrocinatore della riunione delle medesime all'unità della Chiesa - le più vive felicitazioni per la lieta circostanza, unite ai migliori auguri per l'avvenire della Chiesa Armena, di cui la Sua Congregazione è da due secoli fulgida gemma.

Voglia il Signore rendere validi i nostri auguri con le sue più elette benedizioni in modo che le presenti celebrazioni non siano fine a se stesse ma, al contrario, aprano il cuore a speranze sempre più lusinghiere per il trionfo dell'unità della Chiesa e per il bene e la prosperità della Congregazione affidata alla P. V. Rev.ma.

Con i sensi della più profonda stima, mi confermo della P. V. Rev.ma dev.mo

Rev.mo Abate Generale
P. ULUHOGIAN SERAPIONE
Isola di S. Lazzaro - Venezia

FR. EMANUELE SUAREZ, O. P.
Magister Generalis

PRESIDENZA del CONSIGLIO dei MINISTRI
GABINETTO

Roma, 8 Settembre 1950

Eccellenza,

Nella fausta ricorrenza del secondo centenario della dipartita per Cielo dell'illustre Abate Mechitar, fondatore di una Congregazione sempre feconda che ha sparsa tanta sapienza e tanta santità ed ha saputo arricchire la gloria della Santa Chiesa di tanti martiri i quali con l'eroismo e con la fede, hanno aumentata la gloria di Cristo, pregola gradire moltissimi devoti e rispettosi auguri di ogni bene nella certezza di vedere quanto prima il loro Santo Fondatore innalzato alla gloria degli altari.

Spiacente che ragioni di salute mi impediscono di essere presente, unitamente a mia moglie, alla chiusura delle Celebrazioni Centenarie.

Nel ricordo della visita fatta costà alla culla del Fondatore e dell'omaggio riverente a Sua Eminenza Rev.ma il Cardinale Agagianian, fatto di persona, in occasione della Sua elevazione alla Sacra Porpora, pregola gradire tanti devoti e rispettosi ossequi

dev.mo in G. C.

MICHELE MEO

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI PAVIA
SEGRETERIA

Pavia, 11 Settembre 1950

Eccellenza reverendissima,

Rientrato nella mia Pavia, all'ombra di S. Siro nostro vescovo primo, sento il dovere di esprimerle tutta la mia venerazione e riconoscenza per la gentilezza ed il riguardo usati durante le celebrazioni di chiusura delle feste del bicentenario del vostro grande ed illuminato Fondatore.

La Chiesa cattolica ha ancora una volta salvato una civiltà, il cui contributo al progresso è indispensabile e necessario.

1950

Նոյեմբեր - Դեկտեմբեր

287

La vostra Congregazione è oggetto certamente delle attenzioni dell'altissimo per essere riuscita attraverso le difficoltà più impensate a tener viva la Fede di Cristo, ed in questa e per questa fede, la salvezza e la unità del popolo armeno.

Gradisca Eccellenza la mia filiale devozione e chiedo la sua paterna benedizione.

PIETRO ORSOLINI

Università di Pavia

Rev.mo P. Abbate,

Bergamo. 1 Settembre 1950

Non so se mi sarà possibile essere presente alla celebrazione Centenaria del Ven. Mekitar; lo sarò però con tutto il cuore e con la preghiera, ispirandomi in questo alla venerazione che nutro per il Monastero, che è destinato ancora a fare del bene immenso. Congratulazioni e devoti ossequi

In Cristo

Sac. D. CARLO PERICO

Հոգևոր, 3 Սեպտեմբեր 1950

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՔԵՐՅ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՅՐԱՎԱՆՔ Ի ՀՈՌԱՎ

Ա. Արհապատի Գերապայծառ Հայր

Հայր ՍՐԱՊԻՈՆ Վ. ՈՒԼՈՒՆՃԵԱՆ

Ընդհ. Աբբայի Ուխտի Մեթոքիան
Վահագնի

Արհապատի Գերապ. Հայր,

Ամեն հայ սիրտ, մօտեն կամ հեռու, ցնծալից միացաւ Մեծին Մխիթարայ երջանիկ մահուան երկրորդ դարադարձին առթիւ սարքուած փառաշուք հանդիսութիւններուն, հիացում, յարգանք ու դրուատիք մատուցանելով Անոր անմահ յիշատակին: Կարելի է միթէ երեւակայել որ Անարատ Յղութեան Հայ Կուսանները մնացած ըլլան անտարբեր...:

Կապահովցնեմ զՁեզ, Գերապայծառ Հայր, որ թէպէտ չունեցան անոնք բազմապիսի պատեհ հուծիւնը իրենց յարգանքի բաժինը բերելու Երանանորս Աբբային լուսաշող դամբանին, մասնակցեցան սակայն բոլոր հոգով Պատուարժան Ուխտի խրախմանքին և երախտագէտ «Մեծացուցէ» ին:

Եւ այսօր, Յոբելեան Տարւոյդ փակման նախօրեակին, բարձրաթոյն մտքերու և ճարտար գրիչներու թողով փառքը պերճօրէն գովաբանելու դարձեալ Մեծանուն Հերոսին Քրիստոսանուէր կեանքն ու ազգաշունչ գործը, խոնարհ տողերս կը բաւականանան մատուցանելով Ձեզ, Արհապատի Հայր, և Ձեր բոլոր վերապատուելի Միաբանակիցներուն մեր սրտագին ջերմ զգացումները:

Մեր անկեղծ իղձն ու մաղթանքն է որ Մխիթարայ Ուխտը մնայ միշտ անսասան, միշտ բարգաւաճ տարածէ իր կենսատու գործունէութիւնն ամէն ուր որ կայ վերապրող մը Հայութեան, արծարծ պահելու անոր սրտին մէջ սէրն Աւարչին և Տիրամօր Ս. Կուսին, սէրը մեր սիրելի թշուառ Ազգին:

Տայր Բարեգութն Աստուած օր մ'ալ հայրենի Ս. հողի վրայ կրկնապատիկ շքեղութեամբ ու ցնծութեամբ տօնել խնկելի յիշատակն ազգանուէր մեծ Առաքեալին:

Այսպիսի մաղթանքներով և խորին յարգանաց հաւատեօք կը մերձենամ ի համբոյր Աստուածաբարձ Ս. Աշոյի և մնամ միշտ

Արհապատի Գերապայծառ Հայրութեան խոնարհ աղախին և Քոյր

Քոյր ԹԵՈՓԻՍԷ ԱԼԷԿՍԱՆԵԱՆ

Ընդհ. Մեծ. Քերց Ան. Յղութեան

Սիրելի Հայր Ճանաչեա՛ն,

Փարիզ, 3 Սեպտեմբեր 1950

Ստացայ Մխիթար Աբբազոր Մահուան երկհարկւրամեակի տօնախմբութեանց փակման հանդէսին՝ որ ի մօտոյ տեղի պիտի ունենայ ձեր վանքին մէջ՝ զեկոյցը, որմէ օրինակ մը հաճեա՛ր էիք ղրկել ինծի:

Շատ կը ցաւիմ որ ստիպողական աշխատանքներ, որոնք զիս կը հարկադրեն հոս մնալ այս միջոցին, թոյլ պիտի չտան որ զամ այդ հանդէսին ներկայ ըլլալու և մասնակցեցելու հրճուանքն ունենամ:

Այդ բազմերախտ հայ անձնաւորութեան նկատմամբ իմ ջերմ սիրոյ և յարգանքի զգացումներս՝ ես արդէն շատոնց մէկէ աւելի առիթներով արտայայտած եմ. այդ զգացումներս կը մնան անխախտ: Մխիթար եղաւ մեծագոյն անձնաւորութիւններէն մին զոր մեր հինաւորաց ցեղը արտադրած է: Ան ստեղծեց Միաբանութիւն մը որ վենետիկի ու վիեննայի իր երկու ճիւղերով թանկագին ծառայութիւններ մատուց հայ մշակոյթին և հայ ազգին: Ան ոչ միայն հիմնադիրն եղաւ այդ մեծարժէք Միաբանութեան, այլ և առաջին գործադիրը գործունէութեան այն ծրագրին՝ զոր բանաձեւեց այդ Միաբանութեան համար: Մենք ազգովին երախտապարտ ենք այդ ազգասէր ու մշակութասէր մեծ Հայուն՝ որ հանճարեղ գաղափարն ունեցաւ հայ մշակոյթի վառարան մը հիմնելու վենետիկի պէս հրաշագեղ քաղաքի մը մէջ, որ գերագոյն զլուխ-գործոցներէն մին է Աստուծոյ արարչագործութեան, ծոցին մէջ մշակութասէր, գեղարուեստապաշտ և ջերմօրէն հայրենասէր մեծ ու ազնիւ իտալական ժողովուրդին: Մխիթարեան Միաբանութեան վենետիկի մայր-ճիւղին պատկանող վանականներէն ոմանք մեծ բանաստեղծներ, հանճարեղ թարգմանիչներ եղան:

Վենետիկեան Մխիթարեաններուն հիմնած ու ղեկավարած Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանէն ելած բազմաթիւ մտաւորականներ հայ գրականութեան և արուեստի առաջնակարգ դէմքեր հանդիսացան, և բազմավաստակ բանասէրներն ու հմուտ ուսումնասիրողները զոր Մխիթարեան Միաբանութիւնը՝ իր վենետիկի ու վիեննայի ճիւղերով՝ տուաւ մեր ժողովուրդին, մեծ դեր կատարեցին և դեռ կը կատարեն հայոց պատմութեան, լեզուի, մշակոյթի քննութեան ու մեկնաբանութեան փափուկ և կարեւոր գործին մէջ:

Կը մաղթեմ Մխիթարի Տան յաւերժական կենսունակութիւն, ու վստահ եմ որ այդպիսի մեծ մտաւորականէ մը և մեծ ազգասէրէ մը հիմնուած այդ Տունը ընդ միշտ պիտի շարունակէ հայ ազգին պատուաբեր և բեղմնաւոր դերը կատարել:

Մեծարգոյ Հ. ՄԵՍՐՈՊ ՃԱՆԱՇԵԱՆ
Ս. Ղազար - վենետիկ

Ա. 20 ՊԱՆԵԱՆ

Շնորհաւորական նամակ ու քարտ յղած էին նաեւ

Dott. Comm. A. Gargiulo, Prefetto di Venezia
S. E. Mons. Carlo Zinato, Vescovo di Vicenza
Curia Vescovile di Treviso
Mons. Francesco Roberti, Segretario della Sacra
Congregazione del Concilio
P. Paolo Dezza S. I. Rettore Magnifico della
Pontificia Università Gregoriana
Can. Pio Paschini, Direttore della Enciclopedia
Cattolica
D. Leonardo Fornaroli OSB. Abate di Praglia
Mons. Angelo Perugini (Roma)
Mons. Monticone, della S. Congregazione «De
Propaganda Fide»

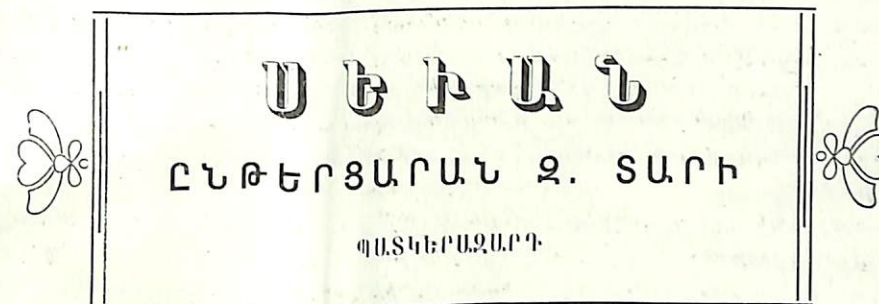
Mons. Giovanelli, della Sacra Congregazione
per la Chiesa Orientale
Mons. Giulio Barbetta, Prelato Domestico di
Sua Santità
Mons. Ettore Bressan, Rettore del Seminario
Patriarcale di Venezia
Mons. Angelo Brugnoli, Preposto di Asolo (Tre-
viso)
Generale di Corpo d'Armata Maurizio Lazzaro
de Castiglioni
Dott. Antonio Mazzei, Questore di Perugia
N. H. Conte Alessandro del Majno

(շար. կողքին վրայ)

On. Giovanni Ponti, della Biennale di Venezia
Dott. Comm. Tommaso Ferrieri Caputi, Coman-
dante della scuola Sott'ufficiali marina mili-
tare di Venezia
Comm. Iginio Folin, Ferrovie dello Stato, II
Compartimento di Venezia
Comm. Giovanni Marcello
Dott. Ing. Comm. Mario Gai, Architetto (Roma)
Avv. Comm. Giuseppe Lazzaroni, Venezia

Avv. Mario Cerutti, Venezia
Don Umberto Terenzi (Santuario Madonna del
Divin Amore)
Rev. J. Muyldermans (Louvain)
Ստեփան Տաշեան (Պաշիք)
Թադևոս Գառնիկեան (Փարիզ)
Ֆրէա. Ֆէյաի (Փարիզ)
Ճրտ. Պետրոս Սիմոնեան (Թեոնի)
Յակոբ Անտուրեան (Աղեքսանդրիա)

«ԲԱԶՄԱՎԷՊ»-Ի ԵՒ «ԳԵՂՈՒՆԻ»-Ի
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱ. Տարթ. Գառապար Կարպեան, 536 Commonwealth Ave, Boston, Mass. U. S. A.
ԼՈՆԴՈՆ. Պր. Արշակ Սաֆրասեան, 18 Eton Villas, London N. W. 3.
ՓԱՐԻԶ. Պր. Բարդէն Պատտեան, 22 Rue Stendhal, Paris (20).
Կամ Սեւրի Մուրատեան վարժարան, 26 Rue Troyon, Sèvres (S. et O.)
ՄԱՐՍԵԻԼԱ. Պր. Յովսէփ Ուլուհոնեան, 31, Rue St. Basile, Marseille (France).
ՊԵՂՅԱՆ. Պր. Ժան Փիլիպպոսեան rue d'Oultremont 61, Bruxelles. IV.
Գրասենյակն առաքումները կատարել C. C. P. 197185.
ԳԱՀԻԼԷ. Պր. Յ. Գուլբուեան C/o Drogh. Impériale 6, Av. Fouad 1er.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. Շիւղի Մխիթարեան վարժարան, 18 Rue Station Shutz, Alexandrie.
ՊՈԼԵՆՈՍ ԱՅՐԷՍ. Պր. Փանոս Լօրնէքեան, C.nel Niceto Vega 5531.
ՍԻԵՐԵԱ և ԼԻԲՆԱՆ. Հ. Եսայի Գաուգեան, Մխիթ. վարժարան, Հալէպ.
ՊՈԼԻՍ. Հ. Յակոբոս վրդ. Բասպըլբեան, Collège mékhitariste, Péra, n. 30.
ԽԱՐԹՈՒՄ. Պր. Յովսէփ Թըքքըրեան, Poste Restante, Khartoum (Sudan).